

LAKIMIES

SUOMALAISEN
LAKIMIESYHDISTYKSEN
AIKA KAUSKIRJA

Toimitus:

Professori

SAKARI MELANDER
Päätoimittaja

Oikeustieteen tohtori
MARJA LUUKKONEN YLI-RAHNASTO
Toimitussihteeri

Oikeustieteen tohtori
ANETTE ALÉN-SAVIKKO
Oikeuskäytäntöosaston
toimittaja

Oikeustieteen tohtori
TIMO SARANPÄÄ
Kirjallisuusosaston
toimittaja

Sadaskahdeskymmenes vuosikerta
2022

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS
Helsinki

Toimitusneuvosto:

EEVA NYKÄNEN
OTT, tutkimusjohtaja

JANNE AER
OTT, oikeusneuvos

KATRI HAVU
OTT, apulaisprofessori

ILARI HOVILA
OTT, yliopistonlehtori

JAAKKO HUSA
HTT, PROFESSORI

PEKKA KOPONEN
OTT, oikeusneuvos

PÄIVI LEINO-SANDBERG
OTT, professori

HENNA PAJULAMMI
OTT, asianajaja

MIKA VILJANEN
OTT, apulaisprofessori

ISSN 0023-7353 (painettu julkaisu)
ISSN 2953-9919 (verkkojulkaisu)

Lakimies 2022

Artikkeleita

Artikel • Articles

<i>Aalto-Heinilä, Maija: Laintulkinnan objektiivisuus episteemisten riskien hallinnan näkökulmasta .....</i>	1031	
<i>Die Objektivität der Gesetzesauslegung aus dem Blickwinkel der Kontrolle epistemischer Risiken</i> Legal interpretation and the risk account of scientific objectivity		
<i>Aine, Antti – Nurmi, Veli-Pekka – Valtonen, Vesa: Oikeuden resilienssi, perusoikeudet ja kokonaisturvallisuus .....</i>	841	
<i>Die Resilienz des Rechts, Grundrechte und die Gesamtsicherheit</i> Legal resilience, fundamental rights, and comprehensive security		
<i>Autio, Anna-Liisa – Ervo, Laura: Pandemian ja digitalisaation vaikutukset käräjäoikeuksien toimintaan.....</i>	701	
<i>Die Auswirkungen der Pandemie und der Digitalisierung auf die Tätigkeit der Amtsgerichte</i> The Covid pandemic and digitalisation: Effects in the lower courts		
<i>Dahlberg, Maija: Asiantuntijainstituutio perustuslakivaliokunnassa – valtiosääntöoikeudellisen asiantuntijavallan taustaa, muotoja ja kipukohtia.....</i>	1052	
<i>Sachkundigeninstitution im Verfassungsausschuss – Hintergrund, Formen und Schwerpunkte der Macht von verfassungsrechtlichen Sachkundigen</i> Expert evidence in the Constitutional Law Committee of the Parliament of Finland – Background, forms, and problems of the authority of constitutional law experts		
<i>Dahlberg, Maija – Harjuniemi, Timo: Politiikan ”kuninkaantekijä” – politiikan journalismin suhde eduskunnan perustuslakivaliokuntaan</i>	265	
<i>”Königsmacher” der Politik – das Verhältnis des politischen Journalismus zu dem Verfassungsausschuss des Parlaments</i> The “kingmaker” of politics – The relationship between political journalism and the Constitutional Law Committee of the Parliament of Finland		
<i>Hietala, Elsa – Korpiola, Mia: ”Nyt en jaksa enää kirjoittaa, olen niin väsynyt paljosta työstä.” – Suomalaisen kihlakunnantuomarin arki 1800-luvun puolivälistä Gabriel Wegeliuksen kirjeissä (1844–1860)</i>	6	
<i>Der Alltag eines finnischen Amtsgerichtsrichters um die Mitte des 19. Jahrhunderts in Gabriel Wegelius Briefen (1844–1860)</i> “Now I can write no longer, I am so tired from working” – Life of a rural judge in Finland in the mid-19th Century, in the letters of Judge Gabriel Wegelius		

<i>Hietanen, Ari: Tekoäly keksijänä .....</i>	874	
<i>Künstliche Intelligenz als Erfinder</i>		
<i>Artificial intelligence as inventor</i>		
<i>Hirvonen, Hanne: Virkavastuu ja päätösautomaatio – vastuun henkilökohtaisuus krisissä? .....</i>	386	
<i>Amtshaftung und die Automatisierung der Beschlussfassung – die persönliche Verantwortlichkeit in der Krise?</i>		
<i>Official accountability and automated decision-making – Is the personal responsibility of public officials in a crisis?</i>		
<i>Huhta, Eetu – Huuhtanen, Joonas: Tekijänoikeuden yhteishallinnointi ja sopimusehtojen kohtuullisuus .....</i>	899	
<i>Co-Management von Urheberrechten und die Billigkeit der Vertragsbedingungen</i>		
<i>Collective copyright management and fairness of contract terms</i>		
<i>Hyvönen, Katja: Tasinkoprivilegin suojavaikutus ja osituksen moite .....</i>	290	
<i>Schutzwirkung des Ausgleichspriviligs und Anfechtung der Auseinandersetzung</i>		
<i>Surviving spouse's retention privilege in the distribution of matrimonial assets and its effectiveness during court proceedings</i>		
<i>Junni, Jussi: Työaikalain soveltaminen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hengellisessä työssä .....</i>	419	
<i>Die Anwendung des Arbeitszeitgesetzes bei der geistlichen Arbeit der Finnischen evangelisch-lutherischen Kirche</i>		
<i>Application of the Working Time Act in the spiritual work of the Evangelical-Lutheran Church of Finland</i>		
<i>Karhu, Juha: Varallisuusoikeuden huomen .....</i>	1085	
<i>Die Zukunft des Vermögensrechtes</i>		
<i>The Future of Property Law</i>		
<i>Karkkulainen, Jussi: Tavoitetahallisuus – tunnusmerkiston mukainen olosuhde rikoksentekejän tavoitteena .....</i>	444	
<i>„Umstandsvorsatz“ – tatbestandsmäßiger Umstand als Ziel des Täters</i>		
<i>Target intent as a theory of volition on the constituent elements of a criminal offence</i>		
<i>Karkkulainen, Jussi – Mieltyinen, Sampo: Luova, luovempi, oikeustiede? .....</i>	1105	
<i>Kreativ, kreativer, Rechtswissenschaft?</i>		
<i>Creative, more creative, jurisprudence?</i>		
<i>Kemppinen, Heikki: Rangaistuksen mittaaminen ja rangaistusarvo....</i>	729	
<i>Strafzumessung und Strafwert</i>		
<i>Sentencing and penal value</i>		

<i>Koskenniemi, Martti: Mistä oikeustieteessä on kysymys? .....</i>	1016
<i>Worum geht es in der Rechtswissenschaft?</i>	
<i>What is jurisprudence all about?</i>	
<i>Koskentausta, Lauri: Oikeuskirjallisuuden roolista perustuslakivalio-kunnan ratkaisutoiminnassa.....</i>	1133
<i>Die Rolle juristischer Literatur in der Beschlussfassung des Verfassungsausschusses</i>	
<i>Role of legal literature in the decision-making of the Constitutional Law Committee of the Parliament of Finland</i>	
<i>Kurvinen, Evgeniya: Sijaintitietojen käsitteily työnjohdollaissa ja työsuojelullisessa tarkoitukssessa.....</i>	467
<i>Die Behandlung von Standortinformationen zum Zweck der Arbeitsleitung und des Arbeitsschutzes</i>	
<i>Processing of location data in employment</i>	
<i>Laurikainen-Klami, Rosanna: Urakkasopimusuheden ongelmakohdat ja funktionaalinen sopimusteoria niiden ymmärtämisessä.....</i>	33
<i>Die Probleme von Akkordverträgen und der Beitrag der funktionalen Vertragstheorie zu ihrem Verständnis</i>	
<i>Problems in contractual relationships in the construction sector and functional contract theory</i>	
<i>Leskinen, Minni: De lege ferenda -tutkimuksesta metodina ja tieteenä .....</i>	1158
<i>De lege ferenda-Forschung als Methode und Wissenschaft</i>	
<i>Research de lege ferenda as a method and a discipline</i>	
<i>Lindroos-Hovinheimo, Susanna: Toistuvia pettymyksiä: pohdintaa perustuslain tulkinnan vaikeudesta .....</i>	1186
<i>Wiederholte Enttäuschungen: Überlegungen über die Schwierigkeit der Auslegung des Grundgesetzes</i>	
<i>Recurring disappointments: The difficulties of interpreting the Constitution</i>	
<i>Lindroos-Hovinheimo, Susanna: Yksityisyyttä vai avoimuutta? Tietosuojan vaikutus julkisuusperiaatteeseen .....</i>	749
<i>Privatsphäre oder Offenheit? Der Einfluss des Datenschutzes auf das Öffentlichkeitsprinzip</i>	
<i>Privacy or openness? The impact of data protection on the right of access to information</i>	
<i>Luoto, Lauri: Itsestään ajavat autot ja rikosoikeudellinen vastuu.....</i>	927
<i>Selbstfahrende Autos und strafrechtliche Verantwortung</i>	
<i>Self-driving cars and criminal liability</i>	

<i>Muukkonen, Matti: Järjestämisvastuu ja palvelujen laadun valvonta – erityistarkastelussa tehostettu palveluasuminen .....</i>	312
<i>Organisationsverantwortung und die Qualitätskontrolle von Dienstleistungen – besonders angehend intensiviert stationär betreutes Wohnen</i>	
<i>Responsibility for public service arrangement and quality control – With a focus on housing services</i>	
<i>Niemi, Matti Ilmari: Lainopillisen tiedon erityisluonteesta .....</i>	1209
<i>Über den besonderen Charakter des rechtsdogmatischen Wissens</i>	
<i>The specific nature of legal knowledge</i>	
<i>Nieminan, Liisa: Lasten tahdonvastaista huostaanottoa koskevan päätöksentekojärjestelmän uudistaminen – ”mission impossible”?</i>	59
<i>Die Umgestaltung des Entscheidungsfindungssystems angehend die erzwungene Inobhutnahme von Kindern – ”Mission Impossible”?</i>	
<i>Reform of the decision-making process concerning the taking of a child into care involuntarily – ”mission impossible”?</i>	
<i>Niiniluoto, Ilkka: Lainoppi vs. oikeustiede: turha riita? .....</i>	1012
<i>Rechtsdogmatik vs. Rechtswissenschaft: ein zweckloser Streit?</i>	
<i>Legal dogmatics v jurisprudence: a pointless disagreement?</i>	
<i>Pesu, Jarkko: Innovaatiokumppanuus ja valtiontuki.....</i>	487
<i>Innovationspartnerschaft und staatliche Beihilfe</i>	
<i>Innovation partnerships and state aid</i>	
<i>Savola, Pekka: Valitusluvasta ja yksilöllisen oikeusturvan toteutumisesta hallintoprosessissa .....</i>	341
<i>Über Beschwerdeerlaubnis und die Erfüllung des individuellen Rechtsschutzes im Verwaltungsprozess</i>	
<i>Leave to appeal and individual due process rights in administrative court procedure</i>	
<i>Savolainen, Hanna: Sähköinen allekirjoitus ja muotomääräys – tarkastelussa maakaaren säädös valtakirjasta.....</i>	96
<i>Elektronische Unterschrift und Formvorschrift – ein Blick auf die Regelung über Vollmacht im Gesetz über Immobilien</i>	
<i>Electronic signatures and form requirements – The provision on powers of attorney in the Code of Real Estate</i>	
<i>Sormunen, Milka: Järjestelmä, oikeudelliset reunaehdot vai järjestelmään kohdistuvat odotukset? EU:n turvapaikkajärjestelmän vanhemmisen kolme tasoa .....</i>	513
<i>System, rechtliche Rahmenbedingungen oder Systembezogene Erwartungen? Drei Ebenen der Verjährung des EU-Asylsystems</i>	
<i>System, legal framework, or expectations? The three levels of obsolescence of the EU asylum system</i>	

<i>Tallgren, Immi – Korpiola, Mia – Niemi, Johanna: Näkyväksi? Sukupuoli ja itseyymmärrys oikeudessa, sen ammateissa ja tutkimuksessa .....</i>	1232	
<i>Sichtbar werdend? Geschlecht und Selbstverständnis im Recht, in rechtlichen Berufen und in rechtlicher Forschung</i>		
<i>Becoming visible? Sex/gender and self-understanding in law, its professions and its research</i>		
<i>Tapanila, Antti: Tutkijana ja tuomarina .....</i>	1261	
<i>Als Forscher und als Richter</i>		
<i>A researcher and a judge</i>		
<i>Taponen, Jari: Tutkimus poliisin vaikutuksista rikollisuuteen vuosina 1970–2020 .....</i>	118	
<i>Der Einfluss der Polizei auf die Kriminalität, 1970–2020</i>		
<i>Effects of policing on crime in 1970–2020</i>		
<i>Telaranta, Kari – Neuvonen, Riku: Oikeudesta kameravalvonnan tallenteisiin – empiirinen tarkastelu kansallisen ja EU:n oikeuden soveltamisesta .....</i>	774	
<i>Über das Recht auf die Aufnahmen der Kameraüberwachung – eine empirische Untersuchung der Anwendung von nationalem und EU-Recht</i>		
<i>Access to CCTV footage: An empirical study of national and EU law</i>		
<i>Tikkанen, Veli-Matti – Yli-Hemminki, Esko: Lainopillinen ja monitieteinen tulkinta tieteenrajat ylittävissä lain käsitteissä .....</i>	1285	
<i>Rechtsdogmatische und multidisziplinäre Auslegung von wissenschaftsübergreifenden rechtlichen Begriffen</i>		
<i>Doctrinal and multidisciplinary interpretation in cross-disciplinary legal concepts</i>		
<i>Vatjus-Anttila, Jalo: Sytteneuvottelun soveltamisalan rajoitukset yleisen ja yksityisen edun kannalta .....</i>	543	
<i>Begrenzungen des Geltungsbereiches der Verständigung im Strafverfahren in Bezug auf öffentliches und privates Interesse</i>		
<i>Limitations of the scope of application of plea bargaining from the points of view of public and private interest</i>		
<i>Vuorela, Miikka – Määttä, Tapio: Oikeustieteen professuurien nimikkeet oikeustieteen itseyymmärryksen kuvastajina .....</i>	1305	
<i>Die Titel der rechtswissenschaftlichen Professuren als Spiegelbilder des rechtswissenschaftlichen Selbstverständnisses</i>		
<i>Titles of Law Professorships as reflections of the self-understanding of jurisprudence</i>		

<i>Widlund, Joonas: Tiedonvaihdon luottamusperiaate kansainvälisessä tiedusteluyhteistyössä.....</i>	570
<i>Das Vertrauensprinzip bei dem Informationsaustausch in internationaler nachrichtendienstlicher Zusammenarbeit</i>	
The principle of originator control in international intelligence co-operation	

Katsauksia ja pienempiä kirjoituksia

Rundschau und kleinere Schriften • Reviews and Smaller Writings

<i>Friman, Johanna: Sodan lait ja hiljaisuus .....</i>	1348
<i>Gesetze des Krieges und Stille</i>	
Laws of war and silence	
<i>Halila, Heikki: Oikeustutkimus 2021 -seminaanin avajaissanat .....</i>	143
<i>Die Eröffnungsworte des Rechtsforschung 2021-Seminars</i>	
Opening remarks at the Legal Research 2021 Seminar	
<i>Helin, Markku: Yhtenäinen vai pirstoutuva oikeus .....</i>	147
<i>Einheitliches oder zersplitterndes Recht</i>	
Unitary law or fragmenting law	
<i>Häyhä, Juha: Oikeudenalaajotus ja lainkäyttäjän tarpeet .....</i>	155
<i>Rechtsgebietseinteilung und die Bedürfnisse des Rechtssprechers</i>	
Categorisation of legal fields and the needs of the adjudicator	
<i>Kaisto, Janne: Muuttuvat oikeudenalaat, muuttuvat yleiset opit .....</i>	167
<i>Veränderliche Rechtsgebiete, veränderliche allgemeine</i>	
Changing legal fields, changing general principles	
<i>Karhu, Juha: Oikeudenalaoluokitus konventiona .....</i>	174
<i>Rechtsgebietsklassifikation als Konvention</i>	
Categorisation of legal fields as a matter of convention	
<i>Koskenniemi, Johannes: Papyrukset oikeushistorian lähteinä – esimerkkinä turkulainen anomuskirjelmä vuodelta 151 eKr. ....</i>	596
<i>Papyri als Quellen der Rechtsgeschichte – als Beispiel eine Bittschrift aus dem Jahr 151 v. Chr. aus der Turkuer Sammlung</i>	
<i>Papyri as sources of legal history – a look into a petition letter from Turku from 151 BC</i>	

<i>Koskenniemi, Martti: Sodan säännöt – rauhan oikeus. Mietteitä väkivallan historiasta .....</i>	1343
<i>Regeln des Krieges – Recht des Friedens. Gedanken über die Geschichte der Gewalt</i>	
Laws of war – justice of peace. Some thoughts on the history of violence	
<i>Kuisma, Mirka: Euroopan unionin tuomioistuimen laintulkinnan muutoksista ja tietämisen vaikeudesta tuomioistuintutkimuksessa</i>	1337
<i>Über die Änderungen der Gesetzesauslegung des Gerichtshofs der Europäischen Union und die Schwierigkeit des Wissens in der Gerichtshofforschung</i>	
Changes of interpretation in the Court of Justice of the European Union and epistemic difficulties of judicial research	
<i>Kulmala, Samuli: Oikeuden väärinkäytön kielto ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 17 artikla.....</i>	605
<i>Verbot von Rechtsmissbrauch und Artikel 17 der Europäischen Menschenrechtskonvention</i>	
Prohibition of the abuse of rights and Article 17 of the European Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms	
<i>Kurki, Visa: Eläinoikeudesta oikeudenalana.....</i>	178
<i>Über das Tierrecht als Rechtsgebiet</i>	
Animal law as a legal field	
<i>Laine, Juhani: Tutkijan ja tuomarin tiedonintressien sekä sääntelykohteen intressien jännitteitä osakeyhtiöoikeudessa.....</i>	1363
<i>Die Spannungen im Aktiengesellschaftsrecht zwischen den Wissensinteressen des Forschers und Richters und den Interessen des Regelungsobjektes</i>	
Tensions between the epistemic interests of research and adjudication and the interests of the regulated in Company Law	
<i>Lyly, Petra: Verpoliittinen tutkimus esimerkkinä monitieteisestä oikeustutkimuksesta.....</i>	1373
<i>Steuerpolitische Forschung als Beispiel multidisziplinärer Rechtsforschung</i>	
Tax policy research as an example of multidisciplinary legal research	
<i>Muukkonen, Matti: Viranhaltijat kunnan omistajaohjauksen välineinä – oikeudellisista ongelmista .....</i>	949
<i>Amtsinhaber als Mittel der kommunalen Inhaberführung – über die rechtlichen Probleme</i>	
Municipal officials as conduits for corporate governance –Some legal issues	
<i>Nieminen, Liisa: Oikeustieteellisen tutkimuksen tutkimuseettinen ymmärrys ja sen mahdolliset ongelmakohdat.....</i>	1383

<i>Das forschungsethische Verständnis in rechtswissenschaftlicher Forschung und dessen mögliche Probleme</i>	
<i>The perception of research ethics in legal research and its possible issues</i>	
<i>Norros, Olli: Voiko sijoitusrahaston osuusrekisterin sisältö olla liikesalaisuuksia? .....</i>	800
<i>Kann der Inhalt des Anteilregisters eines Investmentfonds ein Betriebsgeheimnis sein?</i>	
Can the investor register of an investment fund be a business secret?	
<i>Oker-Blom, Max – Aalto-Setälä, Minna: Yhdenmukaistetut tupakkapakkaukset ja Suomi .....</i>	813
<i>Vereinheitlichte Zigarettenpackungen und Finnland</i>	
Uniform tobacco packaging and Finland	
<i>Paloniitty, Tiina: Kestävyysoikeus: oikeudenala, temaatinen kokonaisuus vai jotain muuta? .....</i>	182
<i>Nachhaltigkeitsrecht: Rechtsgebiet, thematische Gesamtheit oder etwas anderes?</i>	
Sustainability law: Legal field, thematic concept, or something completely different?	
<i>Sandvik, Björn: Ympäristövahinkolain sovellettavuudesta irti päässeestä tulesta aiheutuneeseen vahinkoon (palamisvahinkoon) .....</i>	963
<i>Die Anwendbarkeit des Umweltschadengesetzes bei Schaden wegen ausgebrochenem Feuer (Brandschaden)</i>	
On the application of the Act on Compensation for Environmental Damage in case of damage caused by fire	
<i>Sankari, Suvi – Koulu, Rikka – Hakkarainen, Jenni: Digitaalinen oikeus tutkimuksen kohteena .....</i>	185
<i>Digitales Recht als Forschungsobjekt</i>	
Digitalisation law as a field of research	
<i>Soirila, Ukri: Kansainväisen oikeusjärjestelmän haasteet sotilanteissa: Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan kansainvälistä tuomioistuimissa .....</i>	1354
<i>Die Herausforderungen des internationalen Rechtssystems in Kriegssituationen: der russische Angriffskrieg gegen die Ukraine in internationalen Gerichtshöfen</i>	
When war challenges the international legal system: Russia's attack on Ukraine in international courts	
<i>Tuori, Kaius: Oikeushistorian nykyiset merkitykset: Puhe Oikeuskulttuurin päivässä .....</i>	1332
<i>Heutige Bedeutungen der Rechtsgeschichte: Rede am Tag der Rechtskultur</i>	
Current meanings of legal history: Speech at the Oikeuskulttuurin päivä	

Väitöksiä

Dissertationen • Dissertations

<i>Laapas, Mikko:</i> Itsekriminointisuoja vero-oikeudessa	1410
<i>Laapas, Mikko:</i> Itsekriminointisuoja vero-oikeudessa – erityisesti tehokkaan verotusmenettelyn sekä perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta. (<i>Mikko Vuorenpää ja Juha Lindgren</i>).....	1415
<i>Lyyra, Mari:</i> Kohti yhteensopivaa tulkintaa.....	1427
<i>Lyyra, Mari:</i> Kohti yhteensopivaa tulkintaa – Liikkeenluovutuksen tunnistaminen, oikeusvaikutukset ja EU-oikeuden tulkintavaikutus (<i>Niklas Bruun</i>).....	1432
<i>Marjosola, Henna:</i> Todistajankertomuksen luotettavuus. Henkilötodistelun selvittäminen, vastaanottaminen ja arvointi oikeuspsykologisen tutkimuksen valossa.....	192
<i>Marjosola, Henna:</i> Todistajankertomuksen luotettavuus. Henkilötodistelun selvittäminen, vastaanottaminen ja arvointi oikeuspsykologisen tutkimuksen valossa (<i>Minna Gräns</i>)	197
<i>Mattila, Tuomas:</i> Yhteistyö tekijänoikeudessa. Tutkimus alkuperäisestä tekijänoikeuden haltijasta yhteistyöhön ja yhteisöllisyteen perustuvissa luovissa prosesseissa	623
<i>Mattila, Tuomas:</i> Yhteistyö tekijänoikeudessa. Tutkimus alkuperäisestä tekijänoikeuden haltijasta yhteistyöhön ja yhteisöllisyteen perustuvissa luovissa prosesseissa (<i>Juha Vesala</i>)	631
<i>Päivärinne, Jussi:</i> Siviiliprosessuaalinen asiavaltuus tekijänoikeuden loukkaustapaauksissa	977
<i>Päivärinne, Jussi:</i> Siviiliprosessuaalinen asiavaltuus tekijänoikeuden loukkaustapaauksissa (<i>Marcus Norrgård</i>)	983
<i>Raitasuo, Santtu:</i> Oikeustiedettä vai asianajoa? Kriittisiä näkökulmia vero-oikeuden tutkimukseen	990
<i>Raitasuo, Santtu:</i> Oikeustiedettä vai asianajoa? Kriittisiä näkökulmia vero-oikeuden tutkimukseen (<i>Anne Alvesalo-Kuusi – Matti Urpilainen</i>)	995
<i>Vähäalto, Tuukka:</i> Eurooppaoikeus ja kansallisen tuomion lopullisuus. Tutkimus Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EU-oikeuden vaikutuksista niiden kanssa ristiriitaisten kansallisten tuomioiden lopullisuteen	638
<i>Vähäalto, Tuukka:</i> Eurooppaoikeus ja kansallisen tuomion lopullisuus. Tutkimus Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja EU-oikeuden vaikutuksista niiden kanssa ristiriitaisten kansallisten tuomioiden lopullisuteen (<i>Allan Rosas</i>)	642
<i>Väisänen, Tiina:</i> Eläkkeet avioero-osituksessa.....	1436
<i>Väisänen, Tiina:</i> Eläkkeet avioero-osituksessa. Tutkimus lakisääteisten työeläkeoikeuksien merkityksestä avioeron jälkeen toimitettavassa omaisuuden osituksessa. (<i>Markku Helin</i>)	1442

Oikeuskäytäntöä

Rechtsprechung • Legal Cases

KHO 2021:140 – Onko ylioppilaskunnan pakkojäsenyyys perustuslain vastainen? (<i>Otto Meri ja Matti Muukonen</i>)	210
KHO 2021:110 – Digitaalisen palvelun toiminnallisuudet ja sähköisen asiakirjan lähettäminen määräjässä (<i>Tomi Voutilainen</i>)	222
KKO 2021:89 – Ylimääräinen muutoksenhaku – Tuomion purkaminen riita-asiassa Vahingonkorvaus – Korvattava vahinko (<i>Tuula Linna</i>)	235
Oikeustapauskommentti KHO 2022:43 – Perustuslain 107 §:n mukainen ristiriita vai yhdenvertaisuuslain 15 §:n mukaisten kohtuullisten mukautusten soveltamistilanne? (<i>Toomas Kotkas</i>)	1452
Parvekemetodi todistusharkintateorian – Uutta vai vanhaa uudessa leilissä? (<i>Jorma Rudanko</i>)	1458
Rikossäännösten oikeushyväluottuvuus lainkonkurrensiarvioinnissa korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön valossa (<i>Jenna Piippo</i>)	645
Yhdysvaltain korkein oikeus tapauksessa Dobbs v. Jackson Women's Health Organization, No. 19-1392, 597 U.S. (2022) – Yhdysvaltain perustuslaki ei turvaa oikeutta aborttiin (<i>Toni Malminen</i>)	824

Kirjallisuutta

Literatur • Literature

Jonkka, Jaakko: Oikeusvaltion puolesta. Emeritusoikeuskanslerin puheenvuoroja (<i>Raimo Siltala</i>)	669
Koulu, Riikka – Koulu, Risto – Koulu, Sanna: Tuomarin roolit tuomioistuumissa (<i>Mirjam Paso</i>)	674
Leino-Sandberg, Päivi: The Politics of Legal Expertise in EU-Policy-Making (<i>Olli Mäenpää</i>)	243
Luukkonen Yli-Rahnasto, Marja: Reklamaatiovelvollisuus (<i>Ari Saarnilehto</i>)	247
Norros, Olli – Kaisanlahti, Timo: Vahingonkorvaus arvopaperimarkkinoilla. Liikkeeseenlaskijan tiedonantovirhe. (<i>Sakari Sedbom</i>)	368
Runesson, Anton: Blod, kött och tårar. Kroppslig erfarenhet i Sverige, ca 1600–1750. (<i>Mia Korpila</i>)	375
Tapanila, Antti: Siviiliprosessi (<i>Matti Kuuliala</i>)	1467
Toebes, Brigit – Hartlev, Mette – Hendriks, Aart – Cathaoir, Katharina Ø – Rothmar Herrmann, Janne – Sinding Aasen, Henriette: Health and Human Rights. Global and European Perspectives. (<i>Liisa Nieminen</i>)	1001
Wilkinson, Michael A.: Authoritarian Liberalism and the Transformation of Modern Europe (<i>Jussi Jaakkola</i>)	1472
Toimitukselle saapunutta kirjallisuutta..... 254, 679, 1004	

Keskustelua
Diskussion • Discussion

<i>Kuusiniemi, Kari:</i> Lastensuojelun päätöksentekojärjestelmän uudistaminen ja korkein hallinto-oikeus	680
---	-----

Personalia

<i>Jaakko Jonkka in memoriam (Raimo Lahti)</i>	255
<i>Matti Pellonpää in memoriam (Päivi Hirvelä ja Arto Kosonen)</i>	258

Ajankohtaista

Aktuelle Nachrichten • Current Issues

<i>Henkilövaihdoksia yhdistyksen hallituksessa .....</i>	1484
<i>Lukijalle (Sakari Melander) .....</i>	1011
<i>Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön apurahat .....</i>	1482
<i>Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen toimintakertomus 2021, tase ja tuloslaskelma 31.12.2021 .....</i>	684
<i>Tämän numeron kirjoittajat .....</i>	261, 380, 695, 836, 1004, 1485
<i>Vuoden 2022 palkinnot ja apurahat.....</i>	1477

Vuosikerran 2022 numeroiden sisällysluettelot

3 (n:o 1), 263 (n:o 2), 383 (n:o 3–4), 699 (n:o 5), 839 (n:o 6), 1007 (n:o 7–8)

Kirjoittajat

<i>Aalto-Heinilä Maija.....</i>	1031
<i>Aalto-Setälä Minna .....</i>	813
<i>Aine Antti.....</i>	841
<i>Alvesalo-Kuusi Anne .....</i>	995
<i>Autio Anna-Liisa .....</i>	701
<i>Bruun Niklas .....</i>	1432
<i>Dahlberg Maija .....</i>	265, 1052
<i>Ervo Laura.....</i>	701
<i>Friman Johanna .....</i>	1348
<i>Gräns Minna .....</i>	197
<i>Hakkarainen Jenni .....</i>	185
<i>Halila Heikki .....</i>	143

Harjuniemi Timo	265
Helin Markku	147, 1442
Hietala Elsa	6
Hietanen Ari	874
Hirvelä Päivi	258
Hirvonen Hanne	386
Huhta Eetu	899
Huuhtanen Joonas	899
Hyvönen Katja	290
Häyhä Juha	155
Jaakkola Jussi	1472
Junni Jussi	419
Kaisto Janne	167
Karhu Juha	174, 1085
Karkkulainen Jussi	444, 1105
Kemppinen Heikki	729
Korpiola Mia	6, 375, 1232
Koskenniemi Johannes	596
Koskenniemi Martti	1016, 1343
Koskentausta Lauri	1133
Kosonen Arto	258
Kotkas Toomas	1452
Koulu Riikka	185
Kuisma Mirka	1337
Kulmala Samuli	605
Kurki Visa	178
Kurvinen Evgeniya	467
Kuuliala Matti	1467
Kuusiniemi Kari	680
Laapas Mikko	1410
Lahti Raimo	255
Laine Juhani	1363
Laurikainen-Klami Rosanna	33
Leskinen Minni	1158
Lindgren Juha	1415
Lindroos-Hovinheimo Susanna	749, 1186
Linna Tuula	235
Luoto Lauri	927
Lylly Petra	1373
Lyyra Mari	1427
Malminen Toni	824
Marjosola Henna	192
Mattila Tuomas	623
Meri Otto	210
Mielityinen Sampo	1105
Muukkonen Matti	210, 312, 949
Määnpää Olli	243
Määttä Tapio	1305
Neuvonen Riku	774
Niiniluoto Ilkka	1012

Niemi Johanna	1232
Niemi Matti Ilmari	1209
Nieminen Liisa.....	59, 1001, 1383
Norrgård Marcus	983
Norros Olli	800
Nurmi Veli-Pekka	841
Oker-Blom Max	819
Paloniitty Tiina	182
Paso Mirjami	674
Piippo Jenna	645
Pesu Jarkko	487
Päivärinne Jussi	977
Raitasuo Santtu	990
Rosas Allan	642
Rudanko Jorma	1458
Saarnilehto Ari	247
Sandvik Björn	963
Sankari Suvi	185
Savola Pekka	341
Savolainen Hanna	96
Sedbom Sakari	368
Siltala Raimo	669
Soirila Ukri	1354
Sormunen Milka	513
Tallgren Immi	1232
Tapanila Antti	1261
Taponen Jari	118
Telaranta kari	774
Tikkanen Veli-Matti	1285
Tuori Kaius	1332
Urpilainen Matti	995
Valtonen Vesa	841
Vatjus-Anttila Jalo	543
Vesala Juha	631
Voutilainen Tomi	222
Vuorela Miikka	1305
Vuorenpää Mikko	1415
Vähätalo Tuukka	638
Väisänen Tiina	1436
Widlund Joonas	570
Yli-Hemminki Esko	1285